

є основним правилом, яке регулює морально – етичні вимоги щодо особистого життя суддів. Вирішуючи будь-які особисті питання, суддя має завжди визначати міру своїх вимог, поведінки, межі взаємодії й контактів з оточуючими.

Отже, дотримання правил щодо обмежень діяльності в повсякденному житті є важливим критерієм для вдосконалення рівня судової влади. Позасудова поведінка та дії є основою для формування у громадськості думки щодо рівня правосуддя у державі, довіри та компетентності суддів. Суспільство та держава покладають на суддів особливі надії, сподіваючись на наявність у них цілого ряду якостей.

Список використаних джерел

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України № 1402-VIII від 02.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
2. Кодекс суддівської етики: Затверджений XI черговим з'їздом суддів України від 22 лютого 2013 р., URL: [https://court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki\(1\).pdf](https://court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki(1).pdf)
3. Овсяннікова О. Професійна етика суддів та працівників суду як чинник, що впливає на формування громадської думки. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С. 196-200.
4. Меліхова Ю. А. Професійна культура судді. *Проблеми законності : респ. міжвідом. наук. зб.* Харків. 2008. Вип. 94. С. 176-181.

Науковий керівник: старший викладач Нестерчук Л.П.

Миронюк Олександр Валерійович

студент 1-го курсу магістратури факультету прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції)

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕТИЧНІ ЗАСАДИ СПІЛКУВАННЯ ПРОКУРОРА ІЗ СУДДЯМИ ТА ІНШИМИ УЧАСНИКАМИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

Важливою складовою в діяльності прокурорів, окрім знання законодавства та досвіду його застосування, є морально-етичні засади, які виступають проявом найвищих стандартів людської поведінки. Додержання правил прокурорської етики є обов'язком, який закріплено у частині 4 статті 19 Закону України «Про прокуратуру», де також зазначено, що поведінка

представника прокуратури ні в якому разі не може зашкодити авторитету прокуратури в цілому [1].

Значення професійної етики прокурора безпосередньо полягає в тому, що її першочерговою функцією є врегулювання моральних відносин, які виникають при здійсненні прокурором своїх прав та обов'язків. Це, у свою чергу, сприяє підвищенню доброчесності та працездатності представників прокуратури під час здійснення своїх повноважень, позаслужбової поведінки та всередині прокурорського колективу.

Розглядаючи окремо взаємовідносини з органами судової влади та з іншими учасниками судочинства, у Кодексі професійної етики та поведінки прокурорів у ст. 26 передбачено, що «з метою забезпечення справедливого та об'єктивного правосуддя прокурор у відносинах із суддями та присяжними повинен дотримуватися взаємоповаги, усвідомлюючи важливість спільних завдань щодо утвердження в суспільстві верховенства права та законності». Викликає сумнів коректність словосполучення «справедливе та об'єктивне правосуддя». На думку С. Ківалова, не будь-яке судочинство можна вважати правосуддям, а лише таке, яке відповідає принципам верховенства права і справедливості [2, с. 89]. В свою чергу, Кодексом суддівської етики від 22 лютого 2013 року, у ст. 8 було вперше врегульовано на законодавчому рівні обов'язок суддів проявляти тактовність, ввічливість, витримку й повагу до всіх учасників судового процесу, що безпосередньо стосується й прокурорів. Незважаючи на особисте ставлення прокурора до судді, це ніколи не має впливати на їх взаємовідносини під час судового процесу. Проявами поваги прокурора до судді можуть бути такі дії, як вставання при появі суддів у судовій залі, звертання «Ваша честь» або «Шановний суд» (до колегії суддів), звернення до суду з клопотаннями стоячи, беззастережне виконання розпоряджень головуєчого [2, с. 90]. Реалізація принципу змагальності у судовому процесі прокурором не може порушувати вимоги правової культури, заборонені висловлення, які можуть принизити гідність та порядність судді, поставити під сумнів його професійність. При цьому прокурор, як учасник процесу, може бути притягнутий до адміністративної відповідальності за прояв неповаги до суду, що має прояв у непокоренні розпорядженням головуєчого чи в порушенні порядку під час судового засідання, а так само за вчинення будь-яких дій, які свідчать про явну зневагу до суду або до встановлених у суді правил (ч. 1 ст. 185-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення) [3].

Відповідно до ст. 20 Кодексу професійної етики та поведінки прокурорів публічний характер діяльності прокурора та перебування під постійною увагою з боку суспільства покладає на нього особливі вимоги щодо відповідного зовнішнього вигляду. Прокурор під час виконання службових обов'язків має дотримуватися ділового стилю одягу, який вирізняється офіційністю, стриманістю та акуратністю. Дотримання вимог етикету стосовно свого зовнішнього вигляду та поведінки у судовому процесі має сприяти як підвищенню рівня дисциплінованості та етичної культури кожного окремого працівника, так і авторитету прокуратури загалом.

Стаття 27 Кодексу регулює відносини з іншими учасниками судочинства, в даному випадку на прокурора покладається обов'язок дотримуватися ділового стилю спілкування, виявляти принциповість та витримку [4]. Попри можливе різне ставлення до учасників судового процесу, таких як наприклад потерпілий та обвинувачений, прокурор має все ж таки дотримуватися свого обов'язку та відноситися з повагою до всіх учасників процесу без виключень.

Отже, професійна етика прокурора – це зведення правил етичної поведінки при здійсненні функцій прокуратури у відносинах з пересічними громадянами, суддями, іншими сторонами судового процесу, представниками правоохоронних та інших державних органів та установ, органами місцевого самоврядування, зарубіжними органами прокуратури, об'єднаннями громадян, засобами масової інформації, колегами-прокурорами для підтримання авторитету прокуратури в суспільстві, а тому є невід'ємною складовою професійної діяльності прокурорів [2, с. 38]. Прокурор повинен дотримуватись етичних вимог до спілкування з суддями та учасниками судового процесу, розуміючи свою роль у процесі та вплив свого авторитету на поведінку інших осіб, а також дбати про підвищення авторитету прокуратури в цілому.

Список використаних джерел

1. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 2-3. ст. 12.
2. Билиця І. О. Професійна етика прокурора : монографія. Одеса : Юридична література. 2005. 184 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України № 8073-X від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

4. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, затверджений всеукраїнською конференцією прокурорів 27 квітня 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>

Науковий керівник: канд.юрид.наук, доцент Кісліцина І.О.

Парфенюк Микита Валерійович

студент 1-го курсу магістратури

факультету судового та міжнародного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВНИЧОЇ ПРОФЕСІЇ: АРГУМЕНТИ ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ

Стандарти правничої професії це певна історично складена сукупність принципів, морально-етичних вимог і правил виражених у вигляді норм, які регулюють діяльність і поведінку представників як юридичної професії в цілому, так і представників окремих галузей юридичної професії. Сукупність таких норм зазвичай здобуває вираження у формі різних документах, наприклад у формі положень, кодексів, канонів, які можуть бути складені спілкою правників держави або самою державою.

В свою чергу міжнародні стандарти правничої професії запроваджуються на міжнародному рівні міжнародними спілками правників, міжнародними організаціями або групами держав і можуть бути як універсальними (такі стандарти є обов'язковими для всіх країн) або регіональними (тобто діють тільки на території країн-підписантів). Також міжнародні стандарти можуть бути загальними для всіх юристів як таких, так і спеціальними що стосуються тільки правників конкретної юридичної професії.

Мабуть найбільш значущим міжнародним документом стандартів правничої професії є Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів, що закріплює базові умови для створення ефективної і незалежної судової системи через забезпечення доступу до юридичної професії, незалежності юристів, свободу обиравання адвоката, доступ до правової допомоги без дискримінації, створення місцевих правничих спілок і таке інше. Ще важливим моментом цього документу є вимога до спілок-членів Асоціації створювати свої кодекси для правників [11].